Яремко Р. Я., Вавринів О. С., Коваль І. С., Крук С. Л., Садовська С. Т. Особливості психодіагностики ігрової залежності військовослужбовців в умовах воєнного стану. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2026. № 1 (7). С. 334–341.

УДК 159.923:616.89-008.441.44:355.1:159.9.072
This article is an Open Access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) License (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).
ISSN (print) 3041-1297, ISSN (online) 3041-1300

DOI https://doi.org/10.32782/3041-1297/2026-1-47

Р. Я. Яремко, О. С. Вавринів, І. С. Коваль, С. Л. Крук, С. Т. Садовська
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2781-7788 – Р. Я. Яремко
https://orcid.org/0000-0002-5166-6887 – О. С. Вавринів
https://orcid.org/0000-0002-9204-9228 – І. С. Коваль
https://orcid.org/0000-0002-7453-1918 – Л. С. Крук
https://orcid.org/0009-0000-4875-116X– С. Т. Садовська
yaremic4@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ІГРОВОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. У статті проаналізовано проблему поширення ігрової залежності серед військовослужбовців в умовах повномасштабного вторгнення. Встановлено, що специфічні умови бойової діяльності, які характеризуються високим рівнем стресу, емоційним виснаженням, соціальною ізоляцією та недостатнім рівнем міжособистісної підтримки, створюють передумови для використання азартних ігор як деструктивної стратегії подолання труднощів. Проведено теоретичний аналіз феномену лудоманії як форми адиктивної поведінки, що має біопсихосоціальну природу. З огляду на недостатню розробку діагностичних інструментів для цієї вибірки, створено психодіагностичний комплекс і проведено емпіричне дослідження факторів ризику ігрової залежності. Комплекс методик включає: короткий п'ятифакторний опитувальник особистості TIPI (адаптація М. Кліманської, І. Галецької), методику діагностики мотивації до професійної діяльності (К. Замфір, модифікація А. Реана), опитувальник для анонімних гравців (GA-20), тест для виявлення комп'ютерної залежності (А. Дроздікова-Заріпова, А. Шакурова) та шкала для оцінки тривожності (Ч. Спілбергера, Ю. Ханіна). На основі проведеного дослідження отримано наступні результати. Встановлено, що 26,67% опитаних мають ознаки патологічної схильності до азартних ігор. Було виявлено домінування зовнішньої позитивної мотивації до служби, але наявність зовнішньої негативної мотивації корелює з надмірною цінністю гри. Кореляційний аналіз показав, що на формування схильності до ігрової залежності значною мірою впливає висока особистісна тривожність, низька емоційна стабільність і схильність до ескапізму. Доведено, що гральна активність у досліджуваній вибірці виконує компенсаційну функцію, забезпечуючи тимчасове зниження психоемоційної напруги та ілюзорне відчуття контролю, що в умовах воєнного стану трансформується в стійку залежність.

Ключові слова: ігрова залежність, військовослужбовці, бойовий стрес, адиктивна поведінка, психологічні фактори, копінг-стратегії, воєнний стан.

R. Ya. Yaremko, O. S. Vavryniv, I. S. Koval, S. L. Kruk, S. T. Sadovska
Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine

FEATURES OF PSYCHODIAGNOSTICS OF GAMBLING ADDICTION AMONG MILITARY PERSONNEL UNDER MARTIAL LAW CONDITIONS

Abstract. The article analyzes the problem of the spread of gambling addiction among military personnel in the conditions of a full-scale invasion. It has been established that specific conditions of combat activity, which are characterized by a high level of stress, emotional exhaustion, social isolation and insufficient level of interpersonal support, create prerequisites for the use of gambling as a destructive strategy for overcoming difficulties. A theoretical analysis of the phenomenon of ludomania as a form of addictive behavior that has a biopsychosocial nature was carried out. Given the insufficient development of diagnostic tools for this sample, a psychodiagnostic complex was created and an empirical study of the risk factors of gambling addiction was conducted. The complex of methods includes: a short five-factor personality questionnaire TIPI (adaptation

of M. Klimanska, I. Galetska), the method of diagnosing motivation for professional activity (K. Zamfir, modification A. Reana), questionnaire for anonymous players (GA-20), test for detecting computer addiction (A. Drozdikova-Zaripova, A. Shakurova) and a scale for assessing anxiety (P. Spielberger, Yu. Hanina). Based on the study, the following results were obtained. It was found that 26.67% of respondents have signs of a pathological predisposition to gambling. The dominance of external positive motivation for service was found, but the presence of external negative motivation correlates with the excessive value of the game. Correlation analysis showed that the formation of a tendency to gambling addiction is greatly influenced by high personal anxiety, low emotional stability and a tendency to escapism. It has been proven that gambling activity in the sample under study performs a compensatory function, providing a temporary reduction in psycho-emotional stress and an illusory sense of control, which is transformed into a stable dependence under martial law.

Key words: gambling addiction, military personnel, combat stress, addictive behavior, psychological factors, coping strategies, martial law.

Ефективність виконання службових обов'язків військовослужбовцями в умовах психологічного напруження, спричиненого воєнними діями, може опосередковано залежати від наявності або відсутності схильності до деструктивних форм поведінки, зокрема ігрової залежності. Теоретико-методологічний аналіз наукових джерел свідчить про недостатню розробленість інструментарію для оцінки факторів, що сприяють формуванню цієї залежності саме у військовому середовищі в період інтенсивних бойових дій. Відсутність комплексних теоретичних і методичних підходів, а також специфічні умови служби військовослужбовців в умовах війни, зумовлюють актуальність дослідження чинників розвитку схильності до ігрової залежності у даній соціальній групі.

Загальна кількість досліджуваних експериментальної вибірки складає 30 діючих військовослужбовців стрілецької роти підрозділу територіальної оборони України (з метою запобігання витоку інформації збережено конфіденційність щодо назви підрозділу).

Матеріали і методи. Для нашого пілотного дослідження ми підібрали ряд психодіагностичних методик, а саме:

1. Короткий п’ятифакторний опитувальник особистості TIPI (TIPI UKR) в адаптації М. Кліманської, І. Галецької, котрий за допомогою 10 тверджень може бути використаний для виявлення та оцінки глибинних психологічних характеристик військовослужбовців. П'ять фундаментальних вимірів особистості, а саме екстраверсія, дружелюбність, добросовісність, емоційна стабільність та відкритість новому досвіду, розглядаються як універсальні характеристики, що не залежать від культурних чи демографічних особливостей. Їх дослідження може надати цілісне розуміння особистісних рис військовослужбовців у контексті ризику розвитку ігрової залежності в умовах воєнних дій [4, с. 57].

2. Методика діагностики мотивації професійної діяльності К. Замфір у модифікації А. Реана включає 7 тверджень, що спрямовані на визначення домінуючого типу мотивації особистості у професійній сфері. В основу методики покладено розмежування внутрішньої та зовнішньої мотивації. Внутрішня мотивація характеризується цінністю самої діяльності для індивіда. Зовнішня мотивація, навпаки, ґрунтується на прагненні до задоволення потреб, що є зовнішніми щодо змісту виконуваної роботи (наприклад, мотиви соціального статусу, матеріальної винагороди тощо). Зовнішні мотиви, у свою чергу, поділяються на зовнішні позитивні та зовнішні негативні. При цьому зовнішні позитивні мотиви вважаються більш дієвими та бажаними з усіх поглядів порівняно із зовнішніми негативними мотивами [5, с. 64].

3.Опитувальник Анонімних ігроманів (GA-20), розроблений асоціацією «Gamblers Anonymous», є валідним та ефективним інструментом для виявлення осіб з потенційною патологічною схильністю до азартних ігор, а також тих, хто має досвід участі в них. Застосування цієї анкети серед понад шістдесяти тисяч респондентів з різних країн підтверджує її надійність. Опитувальник містить двадцять питань, що охоплюють аспекти залучення до азартних ігор та наслідки цієї діяльності. Адаптована україномовна версія опитувальника є важливим інструментом у контексті дослідження схильності до ігрової залежності серед українських військовослужбовців. Використання GA-20 дозволить ідентифікувати осіб, які можуть потребувати подальшої діагностики та психологічної допомоги у зв'язку з потенційними проблемами, спричиненими азартними іграми в умовах підвищеного стресу воєнного часу [2, с. 63].

4. Тест на виявлення комп’ютерної залежності, розроблений А. Дроздіковою-Заріповою та А. Шакуровою, є інструментом, спрямованим на ідентифікацію осіб із ознаками залежної поведінки, пов'язаної з надмірним використанням комп'ютера. Застосування цього тесту в дослідженні схильності до ігрової залежності серед військовослужбовців може бути корисним для

виявлення тих, хто використовує комп'ютер не лише для ігор, але й для інших залежних форм поведінки в онлайн-середовищі. Оскільки азартні ігри все частіше переходять у цифровий формат, розуміння загальної картини комп'ютерної залежності може допомогти виявити військовослужбовців, які є більш вразливими до розвитку ігрової залежності в онлайн-казино та подібних платформах. Результати цього тесту можуть слугувати додатковим критерієм для оцінки ризику розвитку залежної поведінки в досліджуваній групі [2, с. 65].

5. Шкала оцінки рівня реактивної (ситуативної) та особистісної тривожності Спілбергера-Ханіна (ШРОТ) є інформативним методом самооцінки, розробленим Ч. Спілбергером та адаптованим Ю. Ханіним, для вимірювання тривожності як поточного стану (реактивна тривожність) та як стійкої особистісної характеристики (особистісна тривожність). Реактивна тривожність відображає тимчасову реакцію на стресори, особливо соціально-психологічного характеру, тоді як особистісна тривожність відображає індивідуальні відмінності у сприйнятті загроз та схильність реагувати підвищеною ситуативною тривожністю в різних ситуаціях, відображаючи попередній досвід переживання тривожних станів. ШРОТ включає дві окремі субшкали для оцінки реактивної (самопочуття зараз) та особистісної (самопочуття зазвичай) тривожності. У контексті дослідження ігрової залежності у військовослужбовців, оцінка їхнього рівня ситуативної тривожності в умовах воєнних дій та особистісної тривожності як стійкої риси може допомогти виявити осіб, більш схильних до використання азартних ігор як механізму подолання стресу та емоційного дискомфорту [3, с. 146].

Виклад основного метеріалу дослідження. Проведений аналіз результатів емпіричного дослідження факторів розвитку схильності до ігрової залежності у військовослужбовців показав наступні результати. Інтерпретація результатів короткого п’ятифакторного опитувальника особистості TIPI на рисунку 1 свідчить про те, що найвищий відсоток припав на фактор дружелюбності (86,40%), що може доводити про схильність значної частини досліджуваної групи до співпраці, емпатії та підтримки у колективі, що є важливим в умовах військової служби. Високі показники також спостерігаються за фактором добросовісності (82,40%), що може вказувати на відповідальність, організованість та цілеспрямованість більшості військовослужбовців. Фактор відкритості до досвіду (74,00%) також є відносно високим, що може відображати готовність до навчання, прийняття нових ідей та адаптивність до змінних обставин. Фактор екстраверсії показав середнє значення (72,90%), що свідчить про помірну схильність до товариськості та активності у досліджуваній групі. Найнижчий відсоток зафіксовано за фактором емоційної стабільності (60,00%), що може вказувати на більшу схильність до переживання емоційної нестабільності, тривожності або чутливості до стресових факторів, що є цілком очікуваним в умовах повномасштабного вторгнення та постійного психологічного навантаження. В контексті дослідження схильності до ігрової залежності, низький рівень емоційної стабільності може розглядатися як один із потенційних факторів ризику, оскільки особи з вищою тривожністю можуть частіше використовувати неадаптивні копінг-стратегії, включаючи азартні ігри, як спосіб втечі від негативних емоцій.

На рисунку 2 аналіз мотивації професійної діяльності виявляє наступну структуру мотиваційних чинників: найбільша частка респондентів (46,67%, 14 осіб) демонструє домінування зовнішньої позитивної мотивації. Для цих військовослужбовців значущими є такі зовнішні стимули, як грошовий заробіток, прагнення до кар'єрного зростання, а також потреба у досягненні соціального престижу та поваги з боку оточуючих. Приблизно однакова частка респондентів виявила переважання внутрішньої мотивації (23,33%, 7 осіб) та зовнішньої негативної мотивації (30%, 9 осіб). Для військовослужбовців з домінуючою внутрішньою мотивацією ключовим є задоволення від самого процесу виконання службових обов'язків та досягнутих результатів, а також можливість повної самореалізації саме у військовій діяльності. Натомість, для осіб з переважаючою зовнішньою негативною мотивацією основним рушієм є прагнення уникнути критики з боку командування або колег, а також запобігти можливим покаранням чи неприємностям, пов'язаним зі службовою діяльністю.

Відповідно до представлених результатів тестування на рисунку 3, із 30 військовослужбовців за опитувальником анонімних ігроманів (GA-20), значна більшість – 22 особи (73,33%) – не виявили ознак патологічної схильності до азартних ігор, набравши 0-6 балів, що свідчить про їхнє помірне ставлення або відсутність інтересу до азартних розваг. Водночас, 8 осіб (26,67%) продемонстрували патологічну схильність до азартних ігор, що вказує на наявність проблемного гемблінгу, який характеризується неконтрольованим потягом до гри з негативними наслідками, включаючи фінансові труднощі та емоційні проблеми. В умо-

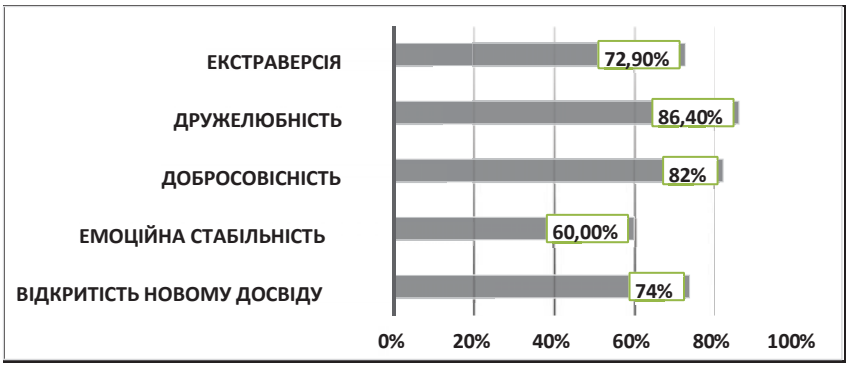

Рис. 1. Результати дослідження короткого п'ятифакторного опитувальника особистості TIPI

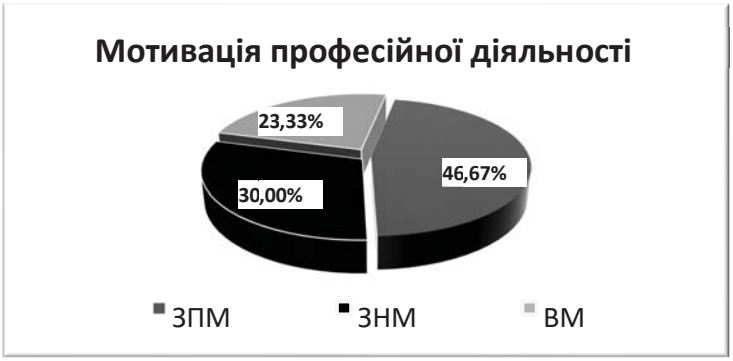

Рис. 2. Результати діагностики мотивації професійної діяльності за методикою К. Замфір

вах підвищеного рівня стресу під час військової служби, азартні ігри можуть ставати нездоровим способом компенсації, проте така поведінка може швидко призвести до залежності з нав'язливими думками про гру та нездатністю контролювати ігрову діяльність. Виявлення такої значної частки військовослужбовців з патологічною схильністю підкреслює важливість профілактики та надання допомоги для запобігання негативному впливу гемблінгу на їхній стан та боєздатність.

Згідно з результатами тесту на виявлення комп'ютерної залежності (А. Дроздікова-Заріпова та А. Шакурова) на рисунку 4 серед 30 військовослужбовців виявивлено наступний розподіл за рівнями залежності: більшість досліджуваних, а саме 14 осіб (46,67%), продемонстрували низький рівень комп'ютерної залежності, що може свідчити про відсутність або слабку вираженість ознак залежної поведінки, пов'язаної з використанням комп'ютера. Значна частина вибірки, що становить 11 осіб (36,65%), показала середній рівень комп'ютерної залежності. Це може вказувати на наявність певних ознак залежної поведінки, проте вони ще не є сильно вираженими. Найменша частка досліджуваних, 5 осіб (16,67%), виявила високий рівень комп'ютерної залежності. Це свідчить про наявність виражених ознак залежної поведінки, що може негативно впливати на різні сфери їхнього життя.

На рисунку 5 аналіз результатів тесту на виявлення комп'ютерної залежност залежності (А.Р. Дроздікова-Заріпова та А.Р. Шакурова) дозволив отримати деталізовану картину за трьома ключовими компонентами. Щодо компенсаторного компонента (використання комп'ютера для емоційної компенсації), 15 осіб (50%) мають низький рівень вираженості, що свідчить про відсутність значної потреби у комп'ютері як засобі втечі від реальних проблем. Проте, 10 осіб (33,30%) показали середній рівень, вказуючи на періодичне використання віртуального простору для емоційної розрядки, а 5 осіб (16,70%) мають високий рівень, що може свідчити про значну емоційну залежність від віртуальності. За соціальним компонентом (перенесення інтересів у віртуальний простір), 12 осіб (40%) демонструють низький рівень, зберігаючи пріоритет за реальними соціальними зв'язками. Середній рівень виявлено у 13 осіб (43,30%), які проявляють певну зацікавленість у віртуальному спілкуванні, але не переносять туди основні соціальні інтереси. Однак, 5 осіб (16,70%) мають високий рівень, що вказує на значну залученість у віртуальні соціальні зв'язки та можливу ізоляцію від реального оточення. Нарешті, надціннісний компонент (погли-

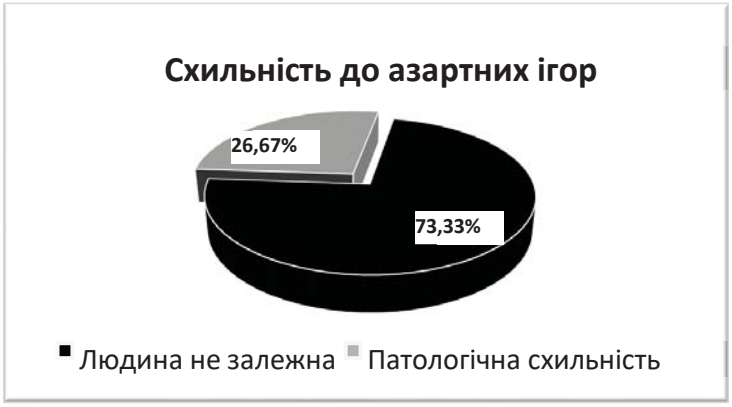

Рис. 3. Результати опитувальника анонімних ігроманів (GA-20)

Рис. 4. Результати тесту на виявлення комп'ютерної залежності (А.Р. Дроздікова-Заріпова та А.Р. Шакурова)

нання особистого простору комп'ютером) виявив низький рівень у 10 осіб (33,30%), середній – у 15 осіб (50%), а високий – у 5 осіб (16,70%). Це означає, що половина досліджуваних помірно витрачає ресурси на комп'ютер, третина – не надмірно, але невелика група демонструє значне поглинання особистого простору комп'ютером, що може виражатися у надмірних витратах часу, здоров'я та грошей. Загалом, хоча більшість військовослужбовців не мають критично високих рівнів за окремими компонентами, наявність приблизно 16,7% осіб з високими показниками за кожним компонентом вказує на потенційні ризики розвитку повноцінної комп'ютерної залежності у цієї частини вибірки, що може негативно вплинути на їхню психологічну стійкість, боєздатність та адаптацію до умов військової служби.

Щоб визначити взаємозв'язки між шкалами патологічної схильності та факторів розвитку ігрової залежності у військовослужбовців, які ми вимірювали й аналізували , нами було здійснено кореляційний аналіз із допомогою програми IBM SPSS Statistics із застосуванням коефіцієнта Спірмена.

У дослідженні виявлено низку значущих кореляційних зв'язків, які дозволяють глибше зрозуміти психологічні чинники, пов'язані з формуванням патологічної схильності до ігрової залежності серед військовослужбовців. Шкала «Патологічна схильність» має помірну позитивну кореляцію з «Особистою тривожністю» (r=0,521*, p≥0,05), що свідчить про те, що військовослужбовці з вищим рівнем особистісної тривожності частіше демонструють тенденцію до втечі в ігрову реальність. Така поведінка може бути способом психологічного захисту від внутрішніх переживань та стресових ситуацій, пов'язаних зі службою. Також шкала «Патологічна схильність» корелює з «Компенсаторним компонентом» (r=0,362*, p≤0,05), що вказує на використання гри як засобу емоційного або психологічного відновлення. Ігрова активність може виконувати функцію заміщення позитивних переживань, яких бракує у реальному житті, особливо в умовах військової служби. Цікавим є зв'язок «Компенсаторного компонента» з «Внутрішньою мотивацією» (r=0,472**, p≤0,05). Це може свідчити про те, що навіть особи з внутрішньою мотивацією до самореалізації можуть використовувати гру як спосіб досягнення позитивного стану, особливо в умовах обмеженого контролю над власним життям. Натомість негативна кореляція між «Компенсаторним

Рис. 5. Результати тесту на виявлення комп'ютерної залежності (А.Р. Дроздікова-Заріпова та А.Р. Шакурова)

компонентом» та «Відкритістю новому досвіду» (r=-0,432*, p≤0,05) вказує на те, що менш відкриті особистості з більш консервативними поглядами частіше обирають гру як ескапістський механізм. Шкала «Надціннісний компонент» показує сильний позитивний зв'язок із «Зовнішньою негативною мотивацією» (r=0,551**, p≥0,05), що означає: особи, які схильні діяти через страх, тиск або уникнення покарання, з більшою ймовірністю надають грі надмірного значення у власному житті. Також спостерігається позитивна кореляція цієї шкали з «Відкритістю новому досвіду» (r=0,375*, p≤0,05) та «Емоційною стабільністю» (r=0,413*, p≤0,05), що може свідчити про суперечливий вплив індивідуальних особливостей на ігрову поведінку. Окремо слід звернути увагу на обернений зв'язок шкали «Соціальний компонент» із «Зовнішньою негативною мотивацією» (r=-0,371*, p≤0,05). Це вказує на те, що люди, які меншою мірою схильні діяти під тиском зовнішніх негативних чинників, можуть взаємодіяти з грою у більш соціальному, комунікативному контексті, а не як засобом втечі. Шкала «Емоційна стабільність» позитивно корелює з «Екстраверсією» (r=0,560**, p≥0,05) та «Відкритістю новому досвіду» (r=0,432*, p≤0,05), що підтверджує загальновідомі психологічні закономірності: відкриті, емоційно стабільні особи більш адаптивні до стресів та рідше вдаються до патологічного геймінгу як способу уникнення реальності.

Таким чином, отримані результати вказують на те, що патологічна ігрова поведінка формується на стику особистісної тривожності, зовнішньої мотивації та низької адаптивності, а її прояви можуть мати як компенсаторний, так і надціннісний характер залежно від індивідуально-психологічних особливостей військовослужбовця.

За підсумками проведеного емпіричного дослідження встановлено, що розвиток схильності до ігрової залежності серед військовослужбовців опосередковується низкою особистісних та мотиваційних чинників, які виявляються у специфічних умовах воєнного середовища.

Результати аналізу особистісних характеристик, отримані за методикою «Короткий п'ятифакторний опитувальник особистості TIPI» (TIPI UKR) в адаптації М. Кліманської, І. Галецької, вказують на домінування у військовослужбовців таких рис, як дружелюбність, добросовісність і відкритість до нового досвіду. Це може свідчити про здатність до колективної взаємодії, високий рівень відповідальності та гнучкість у сприйнятті нових умов. Водночас, порівняно низькі показники емоційної стабільності відображають підвищену вразливість до психологічного стресу, що зумовлює імовірність використання неадаптивних копінг-стратегій, зокрема схильність до втечі у віртуальну реальність.

Аналіз мотиваційної сфери професійної діяльносіт за методикою К. Замфіра показав переважання зовнішньої позитивної мотивації, що визначає орієнтацію на соціально значущі стимули, такі як матеріальні заохочення, кар'єрне зростання та визнання. Водночас значна частка респондентів із зовнішньою негативною та внутрішньою мотивацією засвідчує варіативність мотиваційного поля військовослужбовців, що може впливати на їхні способи адаптації до стресових умов та на схильність до залежної поведінки.

Результати опитування за шкалою GA-20 засвідчили, що понад 26% обстежених мають патологічну схильність до ігрової поведінки. Такий показник є важливим діагностичним маркером ризику та підкреслює необхідність ран-

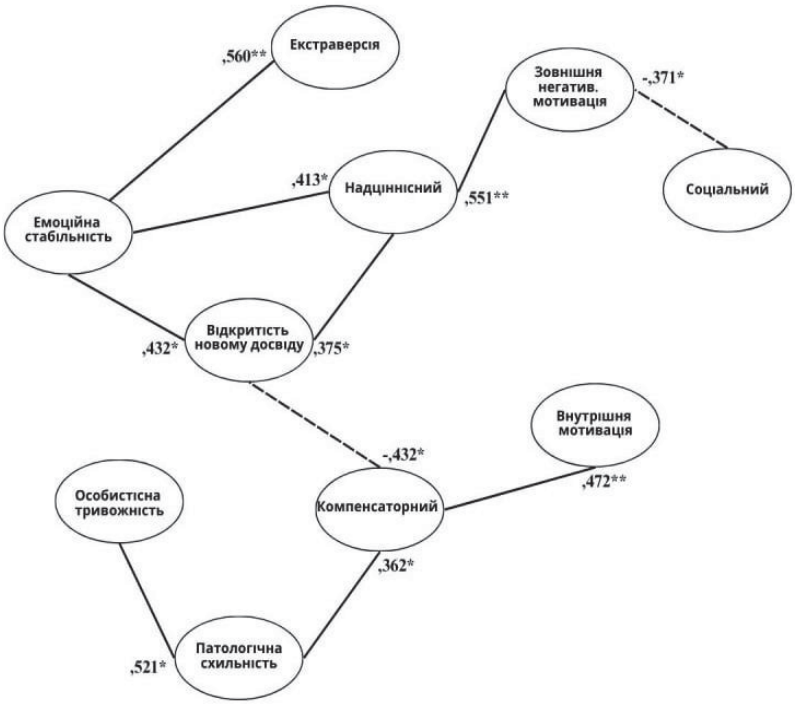

Рис. 6. Кореляційна плеяда зв'язків патологічної схильності та факторів розвитку ігрової залежності у військовослужбовців

нього виявлення і профілактики залежності у військовому середовищі. Дані тесту на комп'ютерну залежність додатково підтверджують наявність осіб із середнім та високим рівнем залежної поведінки, що свідчить про потенційну загрозу розвитку більш стійких форм залежності у контексті військової служби.

Кореляційний аналіз результатів дозволив виявити взаємозв'язки між особистісними характеристиками, мотиваційними орієнтаціями та компонентами комп'ютерної залежності. Зокрема, патологічна схильність до гри корелює з підвищеним рівнем особистісної тривожності, що вказує на схильність до використання гри як засобу психологічного захисту. Компенсаторний характер ігрової поведінки підтверджується її зв'язком з внутрішньою мотивацією, що демонструє складну структуру функцій, які виконує ігрова діяльність. Зв'язок між надціннісним компонентом комп'ютерної залежності та зовнішньою негативною мотивацією свідчить про тенденцію до надання грі надмірної значущості за наявності зовнішнього тиску або страху покарання.

Водночас виявлено, що емоційна стабільність позитивно корелює з екстраверсією та відкритістю до нового досвіду, що свідчить про підвищену адаптивність осіб з такими характеристиками та меншу вразливість до розвитку залежної поведінки. Зворотна кореляція між соціальним компонентом комп'ютерної залежності та зовнішньою негативною мотивацією свідчить, що особи, менш схильні діяти під зовнішнім тиском, використовують гру більш соціально орієнтовано, без ознак втечі від реальності.

Таким чином, формування схильності до ігрової залежності у військовослужбовців має багатофакторний характер і визначається поєднанням особистісних рис, мотиваційних установок і адаптаційних механізмів реагування на стрес. Результати дослідження вказують на необхідність впровадження психологічних програм підтримки та профілактики, спрямованих на зниження ризиків виникнення залежної поведінки у військовому середовищі в умовах підвищеного психоемоційного навантаження.

Список літератури:

1. Грет С. В., Яремко Р. Я. Психологічний супровід військовослужбовців з відхильною поведінкою. *Альманах науки : психологічні науки.* Київ. 2021. № 5. С. 30–32.

2. Діагностика схильності військовослужбовців до ігрової залежності: методичний посібник / О. М. Кокун, В. М. Мороз, І. О. Пішко, Н. С. Лозінська. Київ: «Центр учбової літератури», 2023. 148 с.

3. Діагностика індивідуально-психологічних властивостей особистості: навчально-методичний посібник / А. Б. Неурова, О. С. Капінус, Т. Л. Грицевич. Львів: НАСВ, 2016. 181 с.

4. Кліманська М., Галецька І. Українська адаптація короткого п'ятифакторного опитувальника особистості TIPI (TIPI-UKR). Психологічний часопис. 2021. № 3. Вип. 7. С. 57–74.

5. Кокун О.М., Мороз В.М., Лозінська Н.С., Пішко І.О. Збірник психодіагностичних методик для професійно-психологічного відбору кандидатів на військову службу за контрактом у Збройних Силах України : метод. посіб. К. : Видавничий дім «Освіта України», 2021. 74 с.

6. Яремко Р. Я., Коваль І. С., Ткачик О. Т. Особливості психологічної підготовки військовослужбовців до бойових дій. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія.* 2024. № 1 (3). С. 52–58. DOI : https://doi.org/10.32782/3041-1297/2024-1-8.

References:

1. Hret, S. V., & Yaremko, R. Ya. (2021). Psykholohichnyi suprovid viiskovosluzhbovtsiv z vidkhylnoyu povedinkoyu [Psychological support of servicemen with deviant behavior]. *Almanakh nauky: Psykholohichni nauky*, (5), 30–32. [in Ukrainian].

2. Kokun, O. M., Moroz, V. M., Pishko, I. O., & Lozinska, N. S. (2023). Diahnostyka skhylnosti viiskovosluzhbovtsiv do ihrovoi zalezhnosti [Diagnosis of servicemen's propensity to gaming addiction]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. [in Ukrainian].

3. Neurova, A. B., Kapinus, O. S., & Hrytsevych, T. L. (2016). Diahnostyka indyvidualno-psykholohichnykh vlastyvostei osobystosti [Diagnostics of individual psychological properties of personality]. Lviv: NASV. [in Ukrainian].

4. Klimanska, M., & Haletska, I. (2021). Ukrainska adaptatsiia korotkoho p'iatyfactornoho opytuvalnyka osobystosti TIPI (TIPI-UKR) [Ukrainian adaptation of the Ten-Item Personality Inventory]. *Psykholohichnyi chasopys,* 7(3), 57–74. [in Ukrainian].

5. Kokun, O. M., Moroz, V. M., Lozinska, N. S., & Pishko, I. O. (2021). Zbirnyk psykhodiahnostychnykh metodyk dlia profesiino-psykholohichnoho vidboru kandydativ na viiskovu sluzhbu za kontraktom u Zbroinykh Sylakh Ukrainy [Collection of psychodiagnostic methods for professional psychological selection of candidates for military service under contract in the Armed Forces of Ukraine]. Vydavnychyi dim «Osvita Ukrainy». [in Ukrainian].

6. Yaremko, R. Ya., Koval, I. S., & Tkachyk, O. T. (2024). Osoblyvosti psykholohichnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtsiv do boiovykh dii [Features of psychological preparation of servicemen for combat operations]. *Naukovi zapysky Lvivskoho derzhavnoho universytetu bezpeky zhyttiediialnosti. Pedahohika i psykholohiia,* 1(3), 52–58. https://doi.org/10.32782/3041-1297/2024-1-8 [in Ukrainian].

© Р. Я. Яремко, О. С. Вавринів, І. С. Коваль, С. Л. Крук, С. Т. Садовська

Науково-методична стаття

Дата першого надходження статті до видання: 02.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 29.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026